

dette System skal bruges under Anvendelse af de Straffe, som en saadan Lovg. i og for sig forudsætter, og som ogsaa ere omtalte i Lovforslaget, eller den fakultative Indførelse, saaledes at man kan benytte Systemet, om man vil, og undlade det, om man vil. Jeg veed meget vel — dertil har jeg i for mange Aar beskæftiget mig dermed — at Meteren bestandig borer paa, men det er sandelig ikke Decimalsystemets Skyld. Decimalsystemet kan man skaffe sig paa mange andre Maader; det har ikke den mindste Vanskelighed at skaffe Decimalsystemet ind i de Maal, vi nu bruge. Enhver veed, at en Alen under visse Forhold deles i 20 Tommer og en Fod i 10 Tommer; igjen at inddele en Tomme i 10 Linier følger let af sig selv. Dengang man først indførte Metren, forsøgte man ogsaa at indføre Decimalsystemet paa mange andre Onvraader. Man forsøgte at inddele Dagen i 10 Timer istedetfor i 12, og man forsøgte at inddele Tiden i 10 Dage istedetfor i de bekjendte 7 Dage, som danne en Uge, men disse Forsøg ere forlængst overgionne til Forglemmelse, uagtet de i sig selv med Hensyn til Decimalinddelingen have ganske de samme Fordele som Meter-systemet. Alene Meteren er tilbage og trænger sig bestandig frem, begrundet paa den overordentlige Nøiagtighed. Det er det eneste Maal, der er bestemt med Nøiagtighed, og hvortil man har set sig nødsaget til at oversføre alle andre Maal, saaledes at man nu kun har alle andre Maal, hvad de end kaldes, i Form af Brøkdele af Meteren, og kan kun finde dem paa den Maade. Det er det, der efter min Mening gjør, at Meteren trænger sig frem, men det er ikke Decimalsystemet. Jeg veed altsaa meget godt, at Meteren borer paa; men min Frygt er den, at man tidligere eller sildigere let kan komme til at indrømme et Lovg. system, og jeg har fundet denne Frygt stabsfæstet ved at høre et æret Medlem, som talte her tæt ved Siden af mig, det ærede Medlem fra Varde (Krusse), idet han ogsaa mente, at man til Syvende og sidst, naar man endelig skulde have dette System, maatte indføre det ved Lovg. Jeg er af den Mening, at en saadan Indførelse ved Lovg. ikke i nogen Maade svarer til det Offer, den paalægger Befolkningen, ja, at man ikke engang opnaar sin Hensigt dermed, men egentlig kun hengiver sig til en Skuffelse, naar man tror at opnaa noget ved at sætte Lovg. derpaa. Jeg veed vel, at det bliver sagt saa let: Naar man indfører dette System ved Lovg., faar man en Ende derpaa; ellers kommer man aldrig videre, ellers bliver man ved med det Gamle ved Siden af det andet, men jeg siger, at det, selv om man sætter Lovg. paa, dog ikke bliver anderledes. Jeg tør sige, at jeg i den Retning har nogen Erfaring, hvilken jeg skal tillade mig at omtale med ganske saa Ord, tilmed da der paa en Maade blev alluderet til denne Materie af det ærede Medlem fra Varde (Krusse). Han talte om

Kurant, og han paaberaabte sig, hvor let man gif over fra Kurant-systemet til Rigsmonnt-systemet, saasnart hint blev forbudt, og der blev sat Lovg. derpaa. Jeg har aldrig vidst, at der har været sat Lovg. i saa Hensende i Sjælland. Jeg boede dengang i Lønder, og der bleve Folk mulkterede; Gensdarmene gjorde en rig Høst, thi de fik dengang over Halvdelen af Mulkterne; men i Møgel-Lønder tæt ved kunde man regne med og bruge Kurantmonnt, saa meget man vilde, thi det var paa jydsk Grund. Jeg kan saaledes ikke forstaa, at der skulde have været Lovg. der; men uagtet der altsaa blev sat stor Lovg. paa Indførelse af Kurant-systemet, hjalp det ikke en Smule, undtagen til i Form af Mulkter at udskrive Stat af Befolkningen, en Maade der bestatte paa, som jeg altid har været en meget stor Modstander af. I Begyndelsen var man streng; man forlangte, at alle Begreber skulde omdannes, og man mulkterede, men det er ikke muligt ved Lovg. at omdanne Begreber. Man kan ikke, selv med den stærke Lovg., faae Folk til at tænke i Noget, de ikke kjende, eller i Noget, hvorefter de ikke kunne anlægge en Maalestof. Hvad var Følgen? Følgen var den, at man i Aarenes Løb holdt lidt inde med Mulkteringen; det blev en Sag, man ikke længere var saa ivrig i, men Befolkningen regnede bestandig efter Kurant. Det var dem ikke muligt i Handel og Vandel med større Ting — ikke saameget i Detailhandelen — at tilegne sig de nye Begreber. Det gif saavidt, at det er mig bekjendt, at flere Embedsmænd, der vare komne hertil, efter at have været derovre i nogle Aar, vare blevne saa vant til at handle med Heste og Køer i Kurant, at de ikke kunde handle i Rigsmonnt, skjøndt Kurant egentlig var forbudt. Jeg var der i 10 Aar, efter at denne Lovg. var lagt paa, men i de 10 Aar var det aldrig anderledes, end at Handler om større Ting: Vogne, Heste, Kreaturer, ikke at tale om Gaarde og deslige, maatte ste i Kurant. I de 10 Aar hjalp det altsaa ikke, at den store Lovg. var sat paa, thi Værdibegreberne kunde man ikke forandre. Der er siden den Tid gaaet 12 Aar, det er altsaa 22 Aar; jeg kommer endnu engang imellem paa Familiebøss og over til Slesvig, og endnu regner man mange Steder efter Kurant, uagtet de mange Aar ere gaaede, og der er foregaaet flere Monntforandringer siden den Tid. Jeg siger, at det er umuligt ved Lovg. at forandre Folks Værdibegreber; det kan ikke lade sig gjøre, og naar man tror at kunne gjøre det ved Mulkter, opnaar man i Virkeligheden slet ikke det, man tilsigtede, men man har kun opnaaet, at Folk holde sig mere tilbage. De beholde deres Forestillinger lidt mere hos sig selv, men det er det Hele; deres Forestillinger forandrer man i Virkeligheden slet ikke. Det er derfor, at jeg er en saa stærk Modstander som mulig af, at man nogenstunde skulde komme til at indføre Meter-systemet her i Danmark ved Lovg. Noget ganske Andet